

Saïdjah en Adinda

Lezen voor Iedereen | Uitgeverij Eenvoudig Communiceren

www.lezenvoorieen.be

www.eenvoudigcommuniceren.nl

Saïdjah en Adinda is herschreven in eenvoudige taal.

Het originele verhaal staat in *Max Havelaar, of de koffieveilingen der Nederlandsche Handelmaatschappij* (1860) van Multatuli (pseudoniem van Eduard Douwes Dekker).

Deze uitgave is tot stand gekomen in samenwerking met het Multatuli Genootschap.

Tekst: Marian Hoefnagel

Redactie en vormgeving: Eenvoudig Communiceren

Coverfoto door: Anoniem, te Java (1880-1885). *Vrouw aan een weefgetouw* (daglichtcollodiumzilverdruk; goud getoond), Universitaire Bibliotheken Leiden (collectie Prentenkabinet, PK-F- MM.495/003, foto in album)

© Uitgeverij Eenvoudig Communiceren, Amsterdam

Eerste druk van de herziene uitgave: 2023

Deze titel verscheen eerder onder ISBN 978 90 8696 014 9 in 2007, de vierde en laatste druk verscheen in 2014.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

ISBN 978 90 8696 748 3

NUR 286

Saïdjah en Adinda

Multatuli

IN MAKKELIJKE TAAL

Dit boek heeft het keurmerk Makkelijk Lezen

Voorwoord

In de 17^e en 18^e eeuw is Nederland een rijk land. Dat komt vooral door de Vereenigde Oostindische Compagnie (VOC). De VOC is een handelsbedrijf met ongeveer 2000 boten. Koopmannen varen met deze boten naar landen in Azië. Ze brengen allerlei producten uit deze landen mee terug naar Nederland. Die producten verkopen ze. En daar verdienen ze veel geld mee.

Een land waar de VOC graag komt, is Indië. Nu heet dit land Indonesië. Het is een prachtig, tropisch land. Er groeien planten die in Nederland niet groeien. De tabaksplant bijvoorbeeld. En de peperplant.

De schepen nemen tabak en peper mee naar Nederland. Want Nederlanders zijn dol op tabak en kruiden.

In de 19^e eeuw wordt de Nederlandse regering de baas in Indië. Veel Nederlanders vertrekken naar het warme land. Ze wonen er in prachtige huizen met grote tuinen. De Nederlanders hoeven niet hard te werken. Want het meeste werk wordt gedaan door de Indische mensen.

Arme boeren

De arme boeren in Indië zijn niet zo blij met de Nederlanders. Want de boeren moeten allemaal voor de Nederlanders werken. Ze werken op grote plantages. Daar groeien theeplanten en koffieplanten. En er groeit suikerriet. Maar de Indiërs zelf hebben niks aan die producten. Want ze drinken geen koffie en thee.

De meeste boeren hebben geen land van zichzelf. Zij huren land van rijke Indische vorsten. Op dat land verbouwen ze rijst en andere producten die ze zelf eten. Maar de boeren mogen niet al hun oogst houden. Ze moeten een deel van hun rijst aan de Indische vorsten geven. Zo blijft er voor de boeren maar weinig over.

De Indische boeren sterven vaak van de honger. En de Indische vorsten en de Nederlanders hebben een fijn leven. Iedereen weet dat. Maar niemand doet er iets aan. Totdat een jonge Nederlander in Indië komt wonen.

Eduard Douwes Dekker

De naam van deze jonge Nederlander is Eduard Douwes Dekker. Hij werkt voor de Nederlandse regering, als ambtenaar. Al snel merkt hij dat de arme boeren een slecht leven hebben.

Vooraf op het eiland Java is het leven moeilijk voor de boeren. Met name in de provincie Lebak. De Indische vorsten willen daar niet alleen rijst hebben. Als er een groot feest is, pakken ze ook de buffels van de boeren af. Met het vlees van deze buffels maken ze dan heerlijke maaltijden.

Eigenlijk moeten de Nederlanders de boeren beschermen tegen de Indische vorsten. Want de Nederlanders zijn de baas over de Indische vorsten. Dus zij hebben de macht om de Indische vorsten te zeggen wat wel en niet mag. Maar de Nederlanders willen de Indische vorsten te vriend houden. Daarom kunnen de Indische vorsten hun gang gaan.

Eduard Douwes Dekker ziet wat er misgaat. En hij vindt het vreselijk wat er allemaal in Indië gebeurt.

Java, 1880 - De Indische boeren moeten voor de Nederlanders werken. Ze werken op grote plantages. Zoals op deze koffie-plantage.

Sumatra, 1883-1888. Indische mannen sorteren tabak op een tabaks-plantage. De opzichters in hun witte pakken kijken toe.

1857 - Eduard Douwes Dekker werkt in Indië voor de Nederlandse regering, als ambtenaar.

Max Havelaar

Het is 1859. Eduard Douwes Dekker is alweer een tijd terug in Europa. Hij heeft 18 jaar in Indië gewoond en gewerkt. En hij besluit er een boek over te schrijven. Een boek over hoe de rijken de armen misbruiken.

In een maand schrijft hij het boek: *Max Havelaar*. Maar hij schrijft het boek niet onder zijn eigen naam. Hij noemt zichzelf Multatuli. Het boek wordt bekend. En Multatuli wordt een beroemd schrijver.

In die tijd schrijft niemand over hoe de rijken de armen misbruiken. De meeste mensen vinden het misbruik heel normaal. Ze denken er niet eens over na. Maar door het boek van Multatuli (Eduard Douwes Dekker) gaan mensen er opeens wel over nadenken en praten. Over wat de rijken doen in Indië. En over de arme mensen, die helemaal geen rechten hebben. Daarom is *Max Havelaar* zo'n bijzonder boek.

Toch verandert er in Indië weinig. De boeren blijven sterven van de honger. De Indische vorsten blijven rijk. En de Nederlanders blijven er nog jarenlang de baas.

Saïdjah en Adinda

In het boek Max Havelaar staat ook het beroemde verhaal Saïdjah en Adinda. Dit is een verhaal over twee kinderen van arme Indische boeren. Dat was ook heel nieuw in de tijd van Multatuli. Want in zijn tijd gingen boeken altijd over witte mensen.

Wat wilde Multatuli vertellen met dit verhaal? Hij wilde laten zien wat er allemaal misging in Indië. Want volgens Multatuli waren er veel mensen als Adinda en Saïdjah.

Saïdjah en Adinda wonen in het dorpje Badoer, op het eiland Java. Als ze groot zijn, zullen de kinderen met elkaar trouwen. Dat hebben hun vaders met elkaar afgesproken. Saïdjah en Adinda willen zich graag aan deze afspraak houden. Maar dat is niet gemakkelijk.

Java, 1880 – Java is één van de eilanden van Indonesië.
Deze foto is ergens op het eiland genomen, in de tijd van
Douwes Dekker.

Java, 1880 – Indische boeren ploegden hun rijstvelden met buffels. Deze sterke dieren trekken de ploeg door de aarde. Zo wordt de aarde los en kan er rijst gezaaid worden.

De buffel

De vader van Saïdjah heeft een buffel. Dat sterke beest trekt de ploeg door de zware aarde. Zo wordt de grond goed losgemaakt. En kan er rijst gezaaid worden.

Maar op een dag komt een man bij de vader van Saïdjah. Hij is een knecht van het districtshoofd. Het districtshoofd is de baas van de provincie Lebak. De knecht neemt de buffel mee.

De vader van Saïdjah is verdrietig. Dagenlang zegt hij niets. Wat moet hij doen? Zijn vrouw en kinderen hebben rijst nodig. Hij moet de grond ploegen en rijst zaaien. Maar zonder buffel is dat heel moeilijk.

Dan pakt hij een dolk uit een la. De dolk is van zijn vader geweest. Hij heeft de dolk geërfd, toen zijn vader doodging. Het is een bijzondere dolk. Op het handvat zitten een paar plaatjes zilver. En die zijn wel wat waard.

De vader van Saïdjah verkoopt de dolk aan een Chinees. Voor 24 gulden. Van dat geld koopt hij een andere buffel.

Een nieuwe buffel

Saïdjah is ongeveer 7 jaar oud, als de nieuwe buffel komt. Hij wordt al gauw vrienden met het beest. Echte vrienden. Want Saïdjah verzorgt en bewaakt de buffel.

Hij zit op de rug van de buffel als het sterke dier de ploeg trekt. Hij roept tegen de buffel als hij aan het eind van het land is. Dan keert het zware beest meteen om. De buffel doet precies wat Saïdjah zegt.

Het land van Saïdjah's vader wordt mooi geploegd. Net als het land ernaast. Dat is het land van de vader van Adinda, het meisje met wie Saïdjah later zal trouwen.

Adinda's broertjes ploegen het land met hun eigen buffel. Zij komen Saïdjah vaak tegen. Vrolijk roepen zij dan naar elkaar. Ze zeggen dat hun buffel zo sterk is en zo gehoorzaam. En dat de buffel de ploeg zo recht door de aarde trekt.

Saïdjah schept op over zijn buffel. En de broertjes van Adinda scheppen op over hún buffel. Maar waarschijnlijk is de buffel van Saïdjah de beste. Want Saïdjah praat vriendelijk tegen het grote beest. En daar houden buffels van.

Verdrietig

Op een dag komt de knecht van het districtshoofd weer langs. Hij neemt opnieuw de buffel mee. Saïdjah is dan 9 jaar, en Adinda 6.

De vader van Saïdjah pakt nu twee zilveren ringen uit de la. De ringen zijn van de moeder van zijn vrouw geweest. Zij heeft ze van haar moeder geërfd. Hij verkoopt de zilveren ringen weer aan dezelfde Chinees aan wie hij ook de dolk verkocht. Hij krijgt er 18 gulden voor. En met dat geld koopt de vader van Saïdjah een nieuwe buffel.

Saïdjah is droevig. Hij heeft aan zijn vader gevraagd om de oude buffel terug te kopen. Maar zijn vader heeft de oude buffel niet gezien op de markt. En nu is Saïdjah bang dat de buffel geslacht is. Want dat gebeurt vaak met de buffels van de arme boeren.

Saïdjah huilt om de buffel. Dagenlang kan hij niet eten. Want hij is zo verdrietig, dat zijn keel dicht zit.

Maar al snel is Saïdjah vrienden met de nieuwe buffel. En hij vergeet de oude buffel.
Te snel, eigenlijk ...

In de tijd van Saïdjah en Adinda leefden er veel wilde tijgers op Java.